

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА: БЕЗПЕЧНИЙ ПРОВІДНИК У СТАБІЛЬНИЙ СВІТ

Рекомендаційний бібліографічний список

*підгот. А. І. Рубан, головний бібліотекар,
відділу зберігання фонду, обслуговування
користувачів та соціокультурної діяльності
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*

Розділ 1. Законодавча і нормативна база

1. Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні : Закон України від 6 берез. 2003 р. № 601-IV // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 14. – Ст. 606. – Доступно також (ред. від 15 листоп. 2024 р.): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/601-15#Text>.

2. Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави : постанова Верхов. Ради України від 15 січ. 2026 р. № 4764-IX // Офіц. вісн. України. – 2026. – № 10. – Ст. 794. – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4764-20#Text>.

3. Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року : розпорядж. Каб. Міністрів України від 15 берез. 2024 р. № 243-р // Офіц. вісн. України. – 2024. – № 29. – Ст. 1896. – Дод.: Державна цільова національно-культурна програма... – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2024-%D1%80#Text>.

4. Про затвердження операційного плану заходів з реалізації у 2026–2028 роках Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» [Електронний ресурс] : розпорядж. Каб. Міністрів України від 9 верес. 2026 р. № 904-р // Рада : Верхов. Рада України : Законодавство України : [вебпортал]. – Електрон. дані і прогр. – [Київ], 2026. – Дод.: Операційний план... – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/904-2026-%D1%80#Text>, вільний (дата звернення: 18.09.2026). – Назва з екрана.

5. Про схвалення Концепції Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року : розпорядж. Каб. Міністрів України від 19 трав. 2021 р. № 474-р // Офіц. вісн. України. – 2021. – № 42. – Ст. 2565. – Дод.: Концепція... – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2021-%D1%80#Text>.

6. Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава» : розпорядж. Каб. Міністрів України від 17 лип. 2019 р. № 596-р // Офіц. вісн. України. – 2019. – № 62. – Ст. 2159. – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-2019-%D1%80>.

7. Про схвалення Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» та затвердження операційного плану її реалізації на 2023–2025 роки : розпорядж. Каб. Міністрів України від 3 берез. 2023 р. № 190-р // Офіц. вісн. України. – 2023. – № 28. – Ст. 1574. – Дод.: Стратегія ... ; Операційний план – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190-2023-%D1%80#Text>.

8. Про затвердження Порядку організації та проведення мистецьких конкурсів культурно-мистецьких проєктів, спрямованих на підтримку книговидавничої справи та промоції читання : наказ М-ва культури та інформ. політики України від 23 берез. 2023 р. № 139 // Офіц. вісн. України. – 2023. – № 46. – Ст. 2524. – Дод.: Порядок – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-23#Text>.

Розділ 2. Сучасна українська література для дітей, підлітків, юнацтва: здобутки та виклики

9. Вздутьська, В. Найкращі українські підліткові книжки – 2024 – вибір Читомо [Електронний ресурс] / Валя Вздутьська, Вікторія Медвідь, Віталіна Макарик // Читомо. – Електрон. дані. – 2024. – 19 груд. – Режим доступу: <https://chytomo.com/najkrashchi-ukrainski-pidlitkovi-knyzhky-2024-vybir-chytomo/>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

10. Вздутьська, В. Що відбувалося в українській дитячій літературі: головні здобутки та виклики 2024 [Електронний ресурс] / Валя Вздутьська, Вікторія Медвідь, Віталіна Макарик // Читомо. – Електрон. дані. – 2025. – 10 січ. – Режим доступу: <https://chytomo.com/shcho-vidbuvalosia-v-ukrainskij-dytiachij-literaturi-holovni-zdobutky-ta-vyklyky-2024-roku/>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

11. Вибір Читомо-2025: найважливіші дитячі книжки року [Електронний ресурс] // Читомо. – Електрон. дані. – 2026. – 15 січ. – Режим доступу: <https://chytomo.com/dytiachi-knyzhky-2025/>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

12. Горlach, П. «БараБука» назвала найкращі дитячі та підліткові книжки 2025 року [Електронний ресурс] / Поліна Горlach // Суспільне Культура / Суспільне Мовлення. – Електрон. дані. – 2026. – 30 січ. – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/1227489-barabuka-nazvala-najkrasi-ditaci-ta-pidlitkovi-knizki-2025-roku/>, вільний (дата звернення: 15.09.26). – Назва з екрана.

13. «Зміцнення позиції української книги»: звіт про результати дослідження читання в 2024 році [Електронний ресурс] // Український інститут книги. – Електрон. дані. – 2024. – 12 груд. – Режим доступу: <https://ubi.org.ua/uk/news/kategoriya-2/zmicnennya-pozici-ukra-nsko-knigi-zvit-pro-rezultati-doslidzhennya-chitannya-v-2024-roci>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

У вересні 2024 року дослідницька агенція Info Sapiens на замовлення Українського інституту книги провела загальнонаціональне дослідження, мета якого – провести поточне вимірювання показників та індикаторів «Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» станом на 2024 рік та інших показників, як про читання дорослими та дітьми, так і про книжковий ринок в цілому.

14. Інклюзивна українська література для дітей та підлітків: твори, які допомагають формувати уявлення про людей з інвалідністю та сприяють соціалізації : інформ. довідка за результатами лок. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад.: О. Б. Петренко, Є. Ю. Лідерман ; літ. ред. О. А. Кадькаленко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2025. – 21 с. – Доступно також: https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/buleten_2_soc_slug_2025.pdf.

15. Інклюзивний світ у книжках для дітей : рек. бібліогр. покажч. для організаторів читання дошкільнят та читачів-учнів 1–9 кл. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад.: Н. В. Загайна, Н. М. Кузнецова ; літ. ред. О. А. Кадькаленко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2026. – 40 с. : іл. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2026/Інклюзивний%20світ%20у%20книжках%20для%20дітей.pdf>.

16. Камінська, А. В Україні вручили премію «Гуманна книжка – 2025» за дитячу літературу про емпатію [Електронний ресурс] / Альвіна Камінська // Рубрика : все по полицях / ТОВ «ІА "Рубрика"». – Електрон. дані. – 2026. – 31 січ. – Режим доступу: <https://rubryka.com/2026/01/30/na-chernigivshhyni-okupanty-obstrilyuyut-prykordonnya-ta-polyut-dronamy-na-tsyvilni-aktivky/>, вільний (дата звернення: 15.09.26). – Назва з екрана.

30 січня 2026 р. у Києві відбулася церемонія вручення Всеукраїнської премії дитячої літератури «Гуманна книжка – 2025», якою відзначають видання, що формують у дітей відповідальне та дбайливе ставлення до природи й життя.

17. Книги незламності [Електронний ресурс] : бібліогр. інформ. список для дітей ст. шк. віку та організаторів дит. читання / Рівнен. обл. б-ка для дітей ; [уклад. З. Б. Мартинюк ; відп. за вип. Н. А. Назарук]. – Електрон. дані. – Рівне : [Рівнен. обл. б-ка для дітей], 2025. – 16 с. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Книги%20незламності.pdf>, вільний (дата звернення: 16.09.2026). – Назва з екрана.

18. Книги, що надихають на шире дружбу [Електронний ресурс] : рек. анот. список літ. для підлітків і молоді / Херсон. обл. б-ка для дітей ім. Дніпрової Чайки, Інформ.-бібліогр. від. ; [уклад. С. Коваль ; худож. оформ. А. Михайлова ; ред. Н. Кацарська]. – Електрон. дані. – Херсон : [Херсон. обл. б-ка для дітей ім. Дніпрової Чайки], 2026. – 10 с. : іл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2026/Книги,%20що%20надихають.pdf>, вільний (дата звернення: 16.09.2026). – Назва з екрана.

19. Краще. Сучасне. Дитяче [Електронний ресурс]. Метод. поради батькам, вчителям, бібліотекарям щодо ознайомлення з кращою сучас. укр. літ. для дітей. Вип. 6 / Рівнен. обл. б-ка для дітей ; [уклад. З. Б. Мартинюк]. – Електрон. дані. – Рівне : [Рівнен. обл. б-ка для дітей], 2024. – 11 с. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Краще.%20Сучасне.%20Дитяче.pdf>, вільний (дата звернення: 16.09.2026). – Назва з екрана.

20. Лисенко, А. Дитяча книга – джерело майбутнього нації / Алла Лисенко // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 6. – С. 16–22. – Бібліогр.: 6 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/336994>.

У статті розглянуто історію становлення світової і української дитячої літератури та її сучасний вимір. Досліджено найпрестижніші літературні премії, конкурси, рейтинги дитячої світової та української літератури. Узагальнено жанри дитячої літератури, розкрито їх сутнісні характеристики та місце в просторі сучасної української дитячої книги. Визначено основні функції літератури для дітей та з'ясовано їх роль в культурному житті людини і суспільства.

21. Марченко, Н. Література для дітей і юнацтва незалежної України (1991–2023 рр.): соціокультурний аспект / Наталія Марченко // Дитяча література: інтердисциплінарний дискурс. – 2024. – Вип. 1, № 1. – С. 13–36. – Бібліогр.: с. 31–35. – Доступно також: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/clid/article/view/8270>.

22. Марченко, Н. Українська книжка для дітей та юнацтва 2014–2024 рр. : травма / трансформація / ідентичність / Марченко Наталія // Conference proceedings Sixth annual Indiana university Taras Shevchenko ukrainian studies conference, March 27–29, 2025 = Матеріали Шостої щорічної українознавчої конференції імені Тараса Шевченка в Університеті Індіани, 27–29 берез. 2025 р. : прогр. нерезидент. стипендіатів для України / Університет Індіани, Великий академ. альянс, Ін-т проблем сучас. мистецтва Нац. академії мистецтв України. – Блумінгтон, Індіана ; Київ. – 2025. – С. 77–84. – Бібліогр.: 16 назв. – Доступно також: https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/conf_docs/tesy/2025-11/Web_Conference_Materials_IU_2025.pdf.

23. Найкращі українські книжки 2025 року за версією Українського ПЕН [Електронний ресурс] // PEN Ukraine. – Електрон. дані. – 2025. – 23 груд. – Режим доступу: <https://pen.org.ua/best-books-of-2025>, вільний (дата звернення: 16.09.2026). – Назва з екрана.

24. Негрій, І. І. Сучасні образи в українській прозі для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку під час російсько-української війни / Негрій Ірина Іванівна // Вісн. Глухів. нац. пед. ун-ту ім. О. Довженка. Пед. науки = Bulletin of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University / Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка. – Глухів, 2023. – Вип. 3 (53). – С. 299–306. – Бібліогр.: 16 назв. – Доступно також: https://nbuv.gov.ua/j-pdf/vgnpu_2023_3_39.pdf.

25. Негрій, О. І. Моральне виховання дітей раннього віку засобами сучасної української художньої літератури в умовах війни / Негрій Ольга Іванівна // Вісн. Глухів. нац. пед. ун-ту ім. О. Довженка. Пед. науки = Bulletin of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University / Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка. – Глухів, 2023. – Вип. 3 (53). – С. 287–292. – Бібліогр.: 18 назв. – Доступно також: https://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2023_3_37.

26. Нескорені серця: дитячі книги про війну : анот. бібліогр. покажч. / Департамент культури та туризму Київ. облдержадмін., КЗ КОР «Київська обласна бібліотека для дітей» ; [підгот.: К. Кісленкова, Л. Орел ; наук. ред. та відп. за вип. Г. Єрко] – Київ : [КОБД], 2025. – 37 с. – Доступно також: <https://child-library.kiev.ua/files/1903251.pdf>.

27. Сторінками сили: книги про війну та сміливість [Електронний ресурс] : бібліогр. інформ. список для дітей молод. та серед. шк. віку / Рівнен. обл. б-ка для дітей ; [уклад. З. Б. Мартинюк ; відп. за вип. Н. А. Назарук]. – Електрон. дані. – Рівне : [Рівнен. обл. б-ка для дітей], 2025. – 16 с. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Сторінками%20сили.pdf>, вільний (дата звернення: 16.09.2026). – Назва з екрана.

28. Сучасна дитяча книга і читання в епоху цифрової культури : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару / Нац. б-ка України для дітей ; [авт.-уклад. Т. М. Кузілова]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2020. – 91 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/595#page/1/mode/1up>.

29. Сучасна українська дитяча література та книга у дзеркалі премій, конкурсів та рейтингів. Метод.-бібліогр. матеріали. Вип. 2 / КЗ «Харківська обласна бібліотека для дітей та юнацтва» Харків. облради ; [матеріал підгот. Г. О. Зябкова ; ред.: С. М. Загrevська, В. М. Лупіцька]. – Харків : [ХОБДЮ], 2025. – 31 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Сучасна%20українська%20дитяча%20література.pdf>.

30. Терехова, Л. З дітьми говоримо всерйоз: як дитячій книжці пережити війну й цифровізацію [Електронний ресурс] / Любов Терехова // Читомо. – Електрон. дані. – 2026. – 19 серп. – Режим доступу: <https://chytomo.com/z-ditmy-hovorymo-vserjoz-iaak-dytiachij-knyzhtsi-perezhyty-vijnu-j-tsyfrovizatsiiu/>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

31. Українська дитяча література : наук.-допом. бібліогр. покажч. 2024 р. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад. Надія Василівна Загайна ; літ. ред. Віта Вікторівна Зеленська]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2025. – 80 с. – Доступно також: https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Укр.дит.л-па_2024.pdf.

У покажчику представлено твори, що вийшли друком у 2023–2024 роках.

Розділ 3. Читацькі практики дітей, підлітків, юнацтва

32. Анісімова, О. М. Сучасна українська книга в житті молоді через призму соціологічного дослідження / Анісімова Ольга Миколаївна, Крисько Наталія Миколаївна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 4. – С. 21–31. – Доступно також: <http://journals.urau.ua/bdi/article/view/189843>.

Досліджено рівень популярності сучасної української книги та визначено пріоритети молоді серед сучасних українських письменників задля покращення укомплектованості бібліотечного фонду Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки імені К. А. Тімірязєва цією літературою.

33. Бібліотека і книга у формуванні національно-культурної ідентичності дитини: читацькі практики : (підсумки Всеукр. соціол. дослідж.) / Нац. б-ка для дітей ; [уклад.: Є. Ю. Лідерман, О. Б. Петренко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2025. – 36 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2026/Бібліотека%20і%20книга.pdf>.

34. В Україні зросла кількість дітей, які читають щодня [Електронний ресурс] // Читомо. – Електрон. дані. – 2024. – 13 груд. – Режим доступу: <https://chytomo.com/v-ukraina-zrosla-kilkist-ditej-iaki-chytaiut-shchodnia/>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

35. Гич, Г. Читацькі практики дітей і підлітків XXI століття / Галина Гич // Бібліосвіт : інформ. вісн. / Держ. б-ка України для юнацтва ; [редкол.: Г. Саприкін та ін.]. – Київ, 2021. – Вип. 3 (79). – С. 25–36. – Бібліогр.: 7 назв. – Доступно також: <https://drive.google.com/file/d/1XdAIJR3TV6-dKiTFKB3mt0gr0U24b5/view>.

36. Єрко, Г. Читацькі уподобання користувачів бібліотек Київщини [Електронний ресурс] / Галина Єрко, Наталія Паянок // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 16–23. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

Фахівці КЗ КОР «Київська обласна бібліотека для дітей» у січні–вересні 2025 р. провели обласне соціологічне дослідження «Читацькі уподобання користувачів публічних бібліотек Київської області у період воєнного часу. ТОП-10 популярних книжок українських авторів», що мало на меті дослідити стан популярності читання у суспільстві на період воєнного часу та створити рейтинг десяти найпопулярніших книг українських авторів. У статті представлено результати дослідження.

37. Кузнєцова, Н. Реалії читацьких практик користувачів-дітей НБУ для дітей [Електронний ресурс] : [соціол. дослідж. в б-ці] / Наталія Кузнєцова, Ольга Петренко // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 22–26. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 15.09.26). – Назва з екрана.

38. Незадоволений читацький попит на українську книгу: рік 2025 : аналіт. довідка за результатами Всеукр. моніторинг. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад. Є. Ю. Лідерман ; ред. В. В. Зеленська]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2026. – 34 с. : табл. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2026/Незадоволений%20читацький%20попит.pdf>.

39. Обіжисвіт, О. Книга як національний культурний продукт у колі читання дитини [Електронний ресурс] : соціолог. зріз / О. Обіжисвіт // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2021. – № 4. – С. 16–18. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/128#page/16/mode/2up>, вільний (дата звернення: 17.09.26). – Назва з екрана.

У статті мова йде про проведене в 2020 р. в Національній бібліотеці України для дітей соціологічне дослідження «Сучасна українська книжка у читанні дітей» з метою одержання розширеної інформації про читацький інтерес користувачів-учнів 5–9 класів до сучасної української літератури.

40. Сучасна українська книга в читанні дітей [Електронний ресурс] : програма та методика Всеукр. соціол. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [розроб. програми та методики соціол. дослідж. О. Б. Петренко]. – Електрон. дані. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2020. – 8 с. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/516#page/1/mode/1up>, вільний (дата звернення: 16.09.2026). – Назва з екрана.

41. Сучасна українська книжка в читанні дітей : результати Всеукр. соціол. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад. О. О. Обіжисвіт]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2021. – 20 с. – (Соціол. бюл. ; вип. 38). – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/MBM/Book/View/638#page/1/mode/1up>.

42. Які дитячі книжки найчастіше брали у бібліотеках [Електронний ресурс] // Читомо. – Електрон. дані. – 2026. – 12 квіт. – Режим доступу: <https://chytomo.com/iaki-dytiachi-knyzhky-najchastishe-braly-u-bibliotekakh/>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

Розділ 4. Стратегії популяризації літератури для дітей та юнацтва

43. Барчан, О. Нові українські медіа як простір репрезентації книги в умовах війни / Барчан Олеся, Пушкар Максим // Образ. – 2025. – Вип. 3. – С. 138–148. – Бібліогр.: 10 назв. – Доступно також: <https://obraz.sumdu.edu.ua/index.php/journal/article/view/282>.

На основі аналізу найпопулярніших соціальних мереж YouTube, TikTok, Instagram, Telegram та цифрових літературних платформ з'ясовано особливості інструментів популяризації книги в умовах повномасштабної війни. Виявлено також медіаактивність видавництв, книгарень, книжкових блогерів, інфлюенсерів. Установлено сучасні популярні цифрові формати, що активують увагу читачів, інформують суспільство про сучасну українську книжкову продукцію, сприяють формуванню читацької культури.

44. Бібліотека і книга у формуванні національно-культурної ідентичності дитини: читацькі практики : програма та методика Всеукр. соціол. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад.: О. Б. Петренко, Є. Ю. Лідерман ; літ. ред. О. А. Кадькаленко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2025. – 11 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Бібліотека%20і%20книга.pdf>.

45. Бібліотека і книга у формуванні професійної компетентності дитини [Електронний ресурс] : підсумки Всеукр. соціол. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад. О. Б. Петренко]. – Електрон. дані. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2019. – 23 с. – (Бюлетень соціологічної служби ; вип. 34). – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/495#page/1/mode/2up>, вільний (дата звернення: 17.09.2026). – Назва з екрана.

46. Бондаренко, А. Підтримка читання як корисної дозвільної практики дітей цифрової епохи / Артур Бондаренко // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2024. – Вип. 13. – С. 10–19. – Бібліогр.: с. 16–18. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/307104>.

47. Вовнюк, І. Методики підтримки читання користувачів покоління Z / Ірина Вовнюк // Бібліосвіт : інформ. вісн. / Держ. б-ка України для юнацтва ; [редкол.: Г. Саприкін та ін.]. – Київ, 2020. – Вип. 4 (76). – С. 45–50. – Доступно також: https://drive.google.com/file/d/1NozFhVg8GZeczaPbuKUeggzGDgm9-y_5/view.

48. Головчук, О. Вплив читання на культурно-інтелектуальний, особистісний, соціальний та духовний розвиток молоді / Оксана Головчук, Олександра Гусак // Бібл. вісн. – 2026. – № 1. – С. 110–125. – Бібліогр.: 18 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/bv_2026_1_10.pdf.

Мета статті – дослідити вплив читання на культурно-інтелектуальний, особистісний, соціальний та духовний розвиток сучасної молоді, відзначити роль бібліотек у цьому процесі.

49. Гресько, М. В. Стратегії популяризації дитячої літератури: вплив цифрових трансформацій на читацький досвід / Гресько Марина Володимирівна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2023. – № 4. – С. 118–123. – Бібліогр.: 10 назв. – Доступно також: <https://journals.uran.ua/bdi/article/view/294090>.

50. Дитяча книга в епоху героїв : метод. поради до проведення Всеукр. тижня дитячого читання – 2024 / Нац. б-ка України для дітей ; [матеріали підгот.: Ю. В. Ярова, С. М. Килимистий]. – Київ : [Нац. б-ка

України для дітей], 2024. – 32 с. – Доступно також: https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2024/Дитяча_книга.pdf.

51. Інклюзивна література для дітей у колі читання користувачів спеціалізованих бібліотек України (для дітей, юнацтва) : програма та методика Всеукр. соціол. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад.: О. Б. Петренко, Є. Ю. Лідерман ; літ. ред. О. А. Кадькаленко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2026. – 11 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2026/Інклюзивна%20література%20для%20дітей.pdf>.

52. Інклюзивна українська література для дітей та підлітків: твори які допомагають формувати уявлення про людей з інвалідністю та сприяють соціалізації : програма та методика лок. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад.: О. Б. Петренко, Є. Ю. Лідерман ; ред. О. А. Кадькаленко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2025. – 7 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Інклюзивна%20українська%20література.pdf>.

53. Кисельова, С. Електронні сервіси для промоції книги та читання [Електронний ресурс] / Сніжана Кисельова // Б-ка у форматі Д° : [електрон. журн.]. – Електрон. дані. – 2023. – № 4. – С. 11–14. – Бібліогр.: с. 14. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/d0/Content/pdf/137.pdf>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

54. Книга і читання – важливі чинники у вихованні духовних цінностей учнів : рек. список літ. до Всеукр. місячника шк. б-к – 2016 / укладач А. І. Рубан // Шк. б-ка плюс. – 2016. – № 19/20 (жовт.). – С. 18–21. – Доступно також: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2015/12/Knyga_i_chitania_Perelik_2016.pdf.

55. Книга року : прогр. та методика Всеукр. соціол. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад.: О. Б. Петренко, Є. Ю. Лідерман ; літ. ред. О. А. Кадькаленко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2026. – 9 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2026/Книга%20року.pdf>.

Програму та методику Всеукраїнського соціологічного дослідження розроблено з метою визначення кращої книги року, виданої за попередній рік проведення дослідження та прочитаної незалежно від формату користувачами-дітьми спеціалізованих бібліотек України для дітей, юнацтва.

56. Книготерапія = ментальне здоров'я підлітків. Метод.-бібліогр. матеріали до Всесвіт. дня псих. здоров'я підлітків. Вип. 1 / Харків. обл. б-ка для дітей та юнацтва ; [уклад. С. О. Андрус]. – Харків : [Харків. обл. б-ка для дітей та юнацтва], 2024. – 24 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/871#page/1/mode/2up>.

57. Книготерапія = ментальне здоров'я підлітків. Метод.-бібліогр. матеріали. Вип. 2 / Харків. обл. б-ка для дітей та юнацтва ; [уклад. С. О. Андрус]. – Харків : [Харків. обл. б-ка для дітей та юнацтва], 2024. – 22 с. – Доступно також:

<https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/870#page/1/mode/2up>.

58. Коваль, О. Творча діяльність як спосіб кращого засвоєння основної програми з літератури [Електронний ресурс] / Оксана Коваль // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2019. – № 1. – С. 45–47. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/116#page/45/mode/1up>, вільний (дата звернення: 17.09.26). – Назва з екрана.

Про діяльність читацького Товариства з обмеженою відповідальністю «Час творити», створеного на базі Національної бібліотеки України для дітей, де учасники мають можливість проявити свої творчі здібності, читаючи твори української та світової літератури для дітей.

59. Ковач, І. Бібліотека стійкості: формат емоційного відновлення [Електронний ресурс] / Ірина Ковач // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 42–44. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

Про інклюзивний проєкт «З книжками контактуй – свій настрій рятуй!», спрямований на підтримку психічного здоров'я та розвиток емоційної грамотності дітей, реалізований відділом обслуговування дошкільників та читачів-учнів 1–4 класів Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Дніпрової Чайки.

60. Код майбутнього: читай, твори, перемагай : метод. рек. щодо проведення Всеукр. тижня дит. читання – 2026 / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад. О. Г. Бойко ; літ. ред. О. А. Кадькаленко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2026. – 43 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2026/Код%20майбутнього.pdf>.

Методичні поради містять розробки онлайн- та офлайн-заходів для проведення у межах Всеукраїнського тижня дитячого читання. Орієнтовані на популяризацію творчості сучасних і класичних українських письменників, формування читацької культури дітей та підлітків, розвиток критичного мислення й емоційної стійкості засобами книги.

61. Кузілова, Т. Читання у час глобальних викликів: як бібліотеки світу шукають нові стратегії розвитку дітей [Електронний ресурс] / Тетяна Кузілова // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2026. – № 2. – С. 6–8 : іл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/148.pdf>, вільний (дата звернення: 15.09.26). – Назва з екрана.

Про Міжнародний круглий стіл «Читання як стратегія розвитку дитини: досвід бібліотек світу», що відбувся 30 квітня з ініціативи Національної бібліотеки України для дітей та Національної секції IBBY.

62. Кузнецова, О. В. Волонтерство читанню не завада: проекти «Життя під час війни» [Електронний ресурс] / Кузнецова Олена Валеріївна // Позашкільля Запоріжжя : [електрон. журн.]. – Електрон. дані. – 2024. – № 19. – Режим доступу:

https://drive.google.com/file/d/1dS5MeMHMZ8tgkI5HoTa_5YnjX-kJ9r-z/view, вільний (дата звернення: 17.09.2026). – Назва з екрана.

63. Кунцяк, Ж. Покнигорибалимо? Авжеж! [Електронний ресурс] : креативн. стратегії формування читац. смаків : [із досвіду Нац. б-ки України для дітей] / Жанна Кунцяк // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 1. – С. 45–48. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/143.pdf>, вільний (дата звернення: 17.09.26). – Назва з екрана.

64. Медвідь, В. Де читати й слухати про дитячу літературу: ресурси, які допоможуть вибрати книжки дітям [Електронний ресурс] / Вікторія Медвідь, Віталіна Макарик // Читомо. – Електрон. дані. – 2025. – 23 січ. – Режим доступу: <https://chytomo.com/de-chytaty-j-slukhaty-pro-dytiachu-literaturu-resursy-iaki-dopomozhut-vybraty-knyzhky-ditiam/>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

65. Петренко, О. Бібліотека і книга у формуванні національно-культурної ідентичності дитини: результати соціологічного дослідження [Електронний ресурс] / Ольга Петренко, Єлізавета Лідерман // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2026. – № 1. – С. 6–11 : табл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/147.pdf>, вільний (дата звернення: 15.09.26). – Назва з екрана.

Про результати дослідження, проведеного фахівцями Національної бібліотеки України для дітей у 2025 р.

66. Прищепа, О. Дитяча книга як засіб розвитку в ранньому віці та роль бібліотек у формуванні особистості читача [Електронний ресурс] / Олена Прищепа // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2020. – № 1. – С. 9–12. – Бібліогр.: 8 назв. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/D0/Book/View/120#page/8/mode/2up>, вільний (дата звернення: 17.09.26). – Назва з екрана.

67. Промоція української мови та літератури Національною бібліотекою України для дітей [Електронний ресурс] : (прогр. та методика лок. соціол. дослідж.) / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад.: О. Б. Петренко, Є. Ю. Лідерман]. – Електрон. дані. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2024. – 7 с. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/novunu/2024/241014/11317/Промоція%20української%20мови.pdf>, вільний (дата звернення: 16.09.26). – Назва з екрана.

68. Промоція читання: сучасні підходи та можливості [Електронний ресурс] : електрон. зб. за матеріалами обл. вебвітрини : [сценарії заходів] / Донец. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти, Б-ка ; [уклад.: Скібіна Ольга Олександрівна, Ткаченко Ганна Миколаївна]. – Електрон. дані. – Київ ; Краматорськ : [б. в.], 2024. – 48 с. – Режим доступу: https://42745634-b584-4385-a59c-e926af35dcfa.filesusr.com/ugd/dc13f0_e4d524af993e458da8f4d1de516b754e.pdf, вільний (дата звернення: 17.09.2026). – Назва з екрана.

69. Рекомендації щодо проведення у 2016 році Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек «Книга і читання – важливий чинник у вихованні духовних цінностей учнів» / [М-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Ін-т модернізації змісту освіти», Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського] // Шкіль. б-ка плюс. – 2016. – Верес. (№ 17/18). – С. 7–9. – Доступно також: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/Recommendations_Monthly_School_Libraries-2016.docx.

70. Рекомендації щодо проведення у 2024 році Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек «Читаюча шкільна родина – стратегічне завдання бібліотеки» [Електронний ресурс] / [М-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Ін-т модернізації змісту освіти», Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського] // Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Recommendations_monthly_2024.pdf, вільний (дата звернення: 10.09.26). – Назва з екрана.

71. Токарь, С. Популяризація книжки : [Електронний ресурс] : співпраця дит. б-ки з сучас. письменниками / Світлана Токарь // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 52–53 : іл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 17.09.26). – Назва з екрана.

Про досвід співпраці дитячої філії Новоукраїнської центральної бібліотеки Кіровоградської області з молодим письменником Миколою Кобренюком.

72. Українська сила – українська книга : метод. рек. щодо проведення Всеукр. тижня дит. читання – 2025 / Нац. б-ка України для дітей ; [авт.-уклад. Ю. В. Ярова ; ред. В. В. Зеленська]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2025. – 46 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Українська%20сила.pdf>.

73. Українське читаємо і перемагаємо! Роль бібліотеки в громаді [Електронний ресурс] : онлайн круглий стіл, [Тернопіл. ОУНБ, 1 лип. 2023 р.] / Тернопіл. обл. універс. наук. б-ка // YouTube. – Електрон. зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=JtoatjhnGqM>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 01.04.2024. – Дата перегляду: 17.09.2026.

74. Формати книг очима дітей: паперова, електронна чи аудіо : програма та методика лок. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад.: О. Б. Петренко, Є. Ю. Лідерман ; літ. ред. О. А. Кадькаленко]. – Київ : [Нац. б-ка України для дітей], 2025. – 5 с. – Доступно також: <https://chl.kiev.ua/mbm/тексти/2025/Формати%20книг%20очима%20дітей.pdf>.

75. Читаюча шкільна родина – стратегічне завдання бібліотеки [Електронний ресурс] : рек. бібліогр. список [до метод. рек. щодо проведення у 2024 році Всеукр. місячника шк. б-к / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд. А. І. Рубан] // Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського.– Електрон. дані. – Київ, 2024. – Режим доступу: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Recommendation_list_monthly_2024.pdf, вільний (дата звернення: 10.09.26). – Назва з екрана.